

Alkoholipoliittiset mielipiteet 2025

Väestön alkoholipoliittiset mielipiteet ovat tiukentuneet edelleen – viinejä ruokakauppoihin haluavien määrä vähentyi

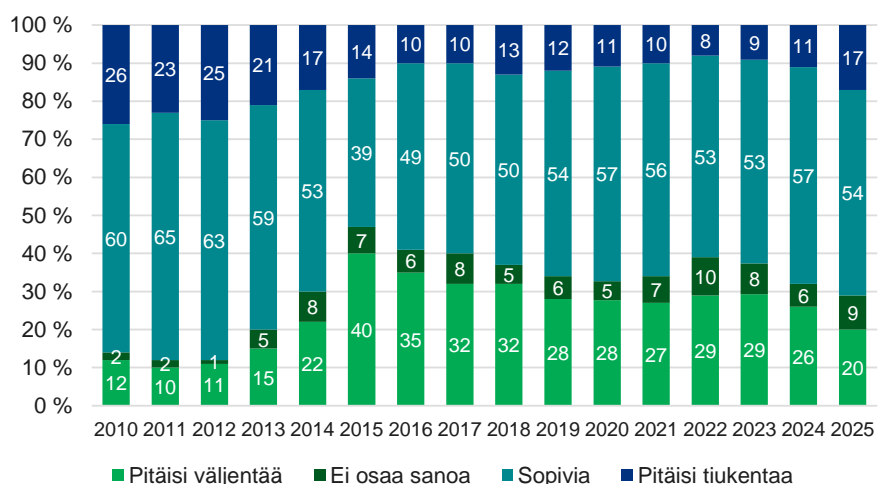
Päälöydökset

- Nykyisen alkoholipolitiikan kannalla oli 54 prosenttia vastaajista, tiukempaa politiikkaa halusi 17 prosenttia vastaajista.
- Väljempää alkoholipolitiikkaa halusi 20 prosenttia vastaajista.
- Vastaajista 42 prosenttia oli sitä mieltä, että 8–15-prosenttisia viinejä pitäisi saada ostaa päivittäistavara-kaupoista.
- Viinejä päivittäistavara-kauppoihin haluavien osuus on ollut laskussa vuodesta 2022, jolloin 54 prosenttia vastaajista halusi viinejä päivittäistavara-kaupoista.
- Jos viinien mukana päivittäistavara-kaupoissa myytäisiin myös väkeviä alkoholijuomia, haluaisi viinit päivittäistavara-kauppoihin 21 prosenttia vastaajista.

Väestöstä 54 prosenttia pitää nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina. Rajoituksia sopivina pitävien osuus on viimeisen viiden vuoden aikana vaihdellut 53 ja 57 prosentin välillä. Vuoden 2025 kyselyssä nykyistä tiukempaa alkoholipolitiikkaa kannatti 17 prosenttia vastaajista, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 11 prosenttia. Naiset toivoivat tiukempaa alkoholipolitiikkaa miehiä useammin. Nykyistä väljempää alkoholipolitiikkaa halusi 20 prosenttia vastaajista. Osuus on ollut laskussa vuodesta 2023, jolloin väljempää alkoholipolitiikkaa toivoi 29 prosenttia vastaajista. Miehillä väljempää alkoholipolitiikkaa toivovien osuus oli selvästi suurempi (27 %) kuin naisilla (13 %).

Suomalaisten alkoholipoliittisia mielipiteitä jakaa erityisesti se, mistä viinejä pitäisi saada ostaa. 42 prosenttia vastaajista oli vuonna 2025 sitä mieltä, että 8–15-prosenttisia viinejä pitäisi saada ostaa päivittäistavara-kaupoista. Osuus on ollut laskussa vuodesta 2022, jolloin 54 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että viinejä pitäisi saada ostaa päivittäistavara-kaupoista.

Jos viinien myynti päivittäistavara-kaupoissa toisi mukanaan myös väkevien alkoholijuomien myynnin, on viiniä kauppoihin haluavien osuus selvästi pienempi, 21 prosenttia. Vastaajista 67 prosenttia oli sitä mieltä, että yli 5,5-prosenttisia juomasekoituksia pitäisi saada ostaa päivittäistavara-kaupoista ja 39 prosenttia oli sitä mieltä, että päivittäistavara-kaupoista pitäisi saada ostaa yli 8 prosenttisia oluita ja muita panimotuotteita. Vastaajista 14 prosenttia oli sitä mieltä, että myös väkeviä alkoholijuomia pitäisi saada ostaa päivittäistavara-kaupoista, kun vastaava osuus vuonna 2024 oli 10 prosenttia.

Thomas Karlsson
etunimi.sukunimi@thl.fi

Kirsimarja Raitasalo
etunimi.sukunimi@thl.fi

Suomen virallinen tilasto

Kuvio 1. Suomalaisten suhtautuminen vallitseviin alkoholipoliittisiin rajoituksiin vuosina 2010–2025, prosenttia vastanneista.

På svenska

Huvudresultaten publiceras på svenska på webbplatsen thl.fi och i publikationsarkivet julkari.fi.

Väestön suhtautuminen alkoholipoliittisiin rajoituksiin

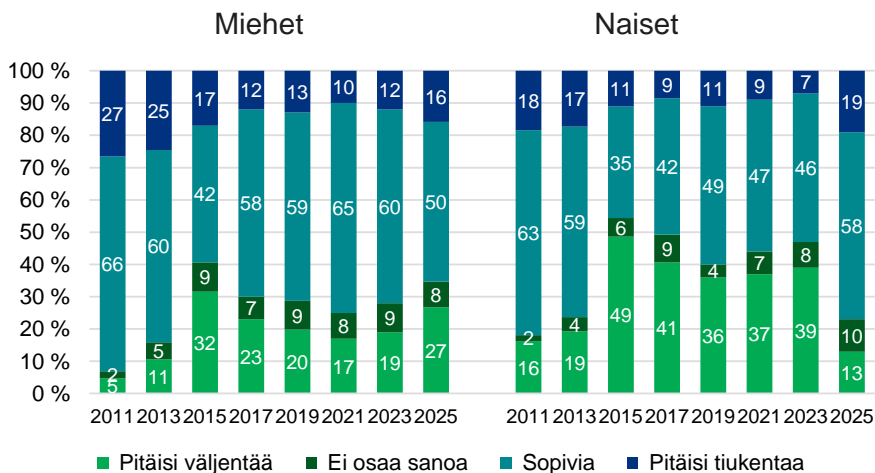
Väestön mielipiteitä alkoholipoliittisista rajoituksista ja alkoholi-juomien vähittäismyyntijärjestelmästä tutkitaan Suomessa vuosittaisten mielipidekyselyiden avulla. Tässä raportissa keskitytään tammi-kuussa 2025 tehdyn mielipidekyselyn tuloksiin, ja vertaillaan niitä edellisten vastaavien mielipidekyselyjen tuloksiin.

Vuodesta 1984 on mielipidekyselyissä esitetty kysymys (Liitetaulukko 1): ”Mitä mieltä olette nykyisistä alkoholipoliittisista rajoituksista, toisin sanoen erilaisista julkisen vallan ja yhteiskunnan alkoholinkulutusta ja -käyttöä rajoittavista toimenpiteistä Suomessa? Ovatko ne mielestänne sopivia vai pitäisikö niitä tiukentaa tai väljentää?” Viimeisen 15 vuoden aikana väestön mielipiteet ovat vaihdelleet suuresti tämän kysymyksen suhteen (Kuvio 1).

Vuonna 2010 neljännes vastaajista halusi tiukempaa alkoholipoliitikkaa ja vain 12 prosenttia toivoi alkoholipoliittisten rajoitusten väljentämistä. Vuodesta 2013 alkaen mielipiteet muuttuivat selvästi vapaa-mielisempään suuntaan ja vuonna 2015 alkoholipoliittisia rajoituksia piti sopivina enää 38 prosenttia vastaajista. Väljempää alkoholipoliitikkaa toivovien osuus oli tuolloin noussut 40 prosenttiin.

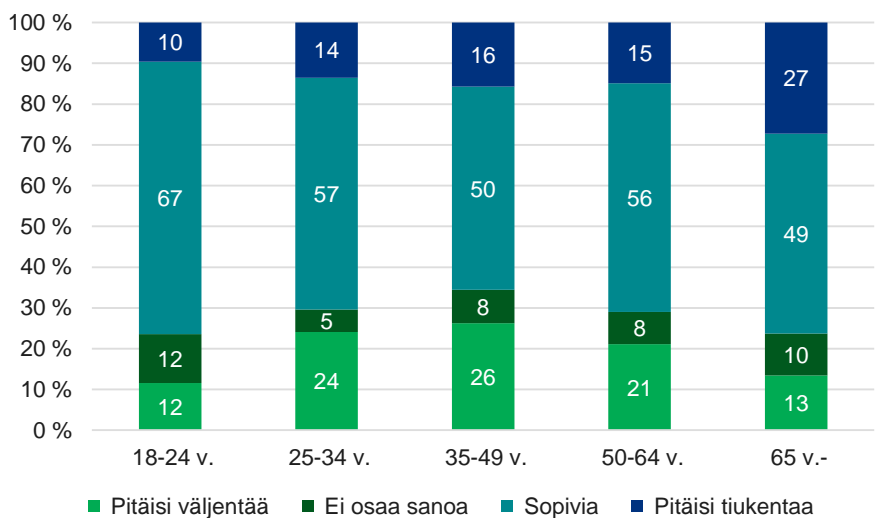
Vuoden 2015 jälkeen alkoholipoliitikkaa sopivana pitävien osuus alkoi hiljalleen kasvaa. Kehitys jatkui alkoholilain kokonaisuudistuksen myötä, ja alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina pitävien osuus kasvoi vuoden 2018 49 prosentista 57 prosenttiin vuonna 2020. Rajoituksia sopivina pitävien osuus on siitä lähtien vaihdellut 53 ja 57 prosentin välillä ja vuonna 2025 54 prosenttia vastaajista piti rajoituksia sopivina.

Väljempää alkoholipoliitikkaa toivovien osuus on ollut laskussa viime vuosina. Vuonna 2023 väljempää alkoholipoliitikkaa toivovien osuus oli 29 prosenttia, kun se vuonna 2024 oli 26 prosenttia ja vuonna 2025 20 prosenttia. Tiukempia alkoholipoliittisia rajoituksia toivoi 17 prosenttia vastaajista vuonna 2025, kun vuotta aikaisemmin osuus oli 11 prosenttia. Sukupuolten välinen ero väljempää alkoholipoliitikkaa haluavissa on huomattava. Miehistä 27 prosenttia ja naisista 13 prosenttia toivoi väljempää alkoholipoliitikkaa vuonna 2025. Sopivana alkoholipoliitikkaa piti miehistä 50 prosenttia ja naisista 58 prosenttia ja tiukempaa alkoholipoliitikkaa toivoi miehistä 16 prosenttia ja naisista 19 prosenttia (Kuvio 2).

Kuvio 2. Suomalaisten suhtautuminen vallitseviin alkoholipoliittisiin rajoituksiin vuosina 2011–2025 sukupuolen mukaan, prosenttia vastanneista.

län mukaan tarkasteltuna väljempää alkoholipoliittikkaa toivovia oli eniten 35–49-vuotiaiden ja vähiten 18–24-vuotiaiden ikäryhmissä. Tiukemman alkoholipoliittikan kannatus oli yleisintä yli 65-vuotiailla ja vähäisintä 18–24-vuotiailla. Useimmin nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia kannattivat 18–24-vuotiaat vastaajat, joista 67 prosenttia piti nykyisiä rajoituksia sopivina (Kuvio 3).

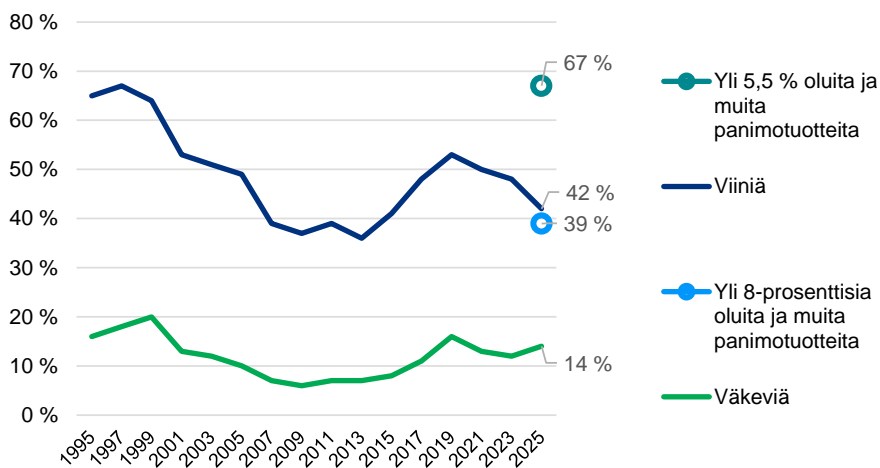
Kuvio 3. Suomalaisten suhtautuminen vallitseviin alkoholipoliittisiin rajoituksiin ikäryhmittäin vuonna 2025, prosenttia vastanneista.

Puoluekannan mukaan tarkasteltuna alkoholipoliittikan väljentämisen kannattajia oli eniten perussuomalaisten (39 %) ja kokoomuksen (37 %) äänestäjissä. Vallitsevan alkoholipoliittikan kannatus oli yleisintä SDP:n ja vasemmistoliiton (65 %) äänestäjillä ja vähäisintä kokoomuksen (50 %) ja perussuomalaisten (41 %) äänestäjillä. Vihreitä äänestäneistä 63 prosenttia ja keskustaa äänestäneistä 59 prosenttia piti alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina. Tiukemman alkoholipoliittikan puolestapuhujia oli eniten keskustaa (25 %) ja vasemmistoliittoa äänestäneissä (21 %).

Mistä eri alkoholijuomia pitäisi saada ostaa?

Vastaajista 42 prosenttia oli vuonna 2025 sitä mieltä, että 8–15-prosenttisia viinejä pitäisi saada ostaa päivittäistavarakaupoista (Kuvio 4). Osuus on laskenut 12 prosenttiyksiköllä vuodesta 2022, jolloin 54 prosenttia vastaajista toivoi viinejä ruokakauppoihin. Huomionarvoista on kuitenkin, että jos viinien tulo päivittäistavarakauppoihin tarkoittaisi, että niissä saisi myydä myös viinaa ja muita väkeviä alkoholijuomia, laskisi tämä viinejä päivittäistavarakauppoihin halua-vien osuuden 21 prosenttiin. Osuus on sama kuin edellisvuoden kyselyssä ja on laskenut vuodesta 2022, jolloin osuus oli 29 prosenttia. Sukupuolten välinen ero oli tämän kysymyksen suhteen huomattava. Miehistä 29 prosenttia halusi viinit päivittäistavarakauppoihin, vaikka se tarkoittaisi, että niissä saisi myydä myös viinaa ja muita väkeviä alkoholijuomia. Naisista 13 prosenttia oli tätä mieltä. Vastaajista 33 prosenttia sallisi 8–15 prosenttisten viinien myynnin päivittäistavara-kaupoissa, vaikka se tarkoittaisi, että Alkon valtakunnallista myynti-verkostoa jouduttaisiin supistamaan merkittävästi. Vuoden 2025 kyselyssä yli 5,5-prosenttisia oluita ja panimotuotteita päivittäistavara-kauppoihin toivovien osuus (55 %) oli samalla tasolla kuin edellisvuonna (55 %).

Väkevien alkoholijuomien myyntipaikasta vallitsee suomalaisten parissa laaja yksimielisyys. Vuonna 2025 päivittäistavarakaupoista väkeviä halusi ostaa 14 prosenttia vastaajista. Viimeisen viiden vuoden aikana tämä osuus on vaihdellut 10 ja 14 prosentin välillä.

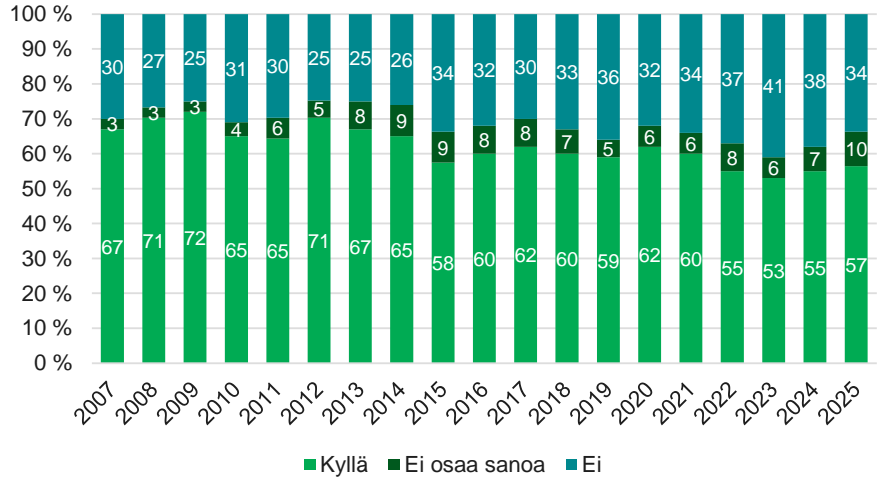

Kuvio 4. Vastaajien osuus, joiden mielestä yli 5,5-prosenttisia oluita ja muita panimotuotteita, viiniä ja väkeviä alkoholijuomia tulisi saada ostaa päivittäistavarakaupoista 1995–2025, prosenttia vastanneista

Muita alkoholipolitiikkaan liittyviä mielipiteitä

Mielipidekyselyssä on kerätty myös tietoja väestön suhtautumisesta moniin muihin alkoholipolitiikkaa koskeviin kysymyksiin. Kyselyssä on tiedusteltu muun muassa, onko valtion alkoholimonopoli Alko ja sille annettu yksinoikeus yli 5,5 tilavuusprosenttisten alkoholijuomien vähittäismyyntiin hyvä tapa rajoittaa alkoholihaittoja. Kysymykseen

myönteisesti vastanneiden osuus nousi edellisvuoden 55 prosentista 57 prosenttiin vuonna 2025. Kieltävästi vastanneiden osuus laski vastaavasti 38 prosentista 34 prosenttiin. Viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana myöntävästi vastanneiden osuus on vaihdellut 53 ja 60 prosentin välillä (Kuvio 5).

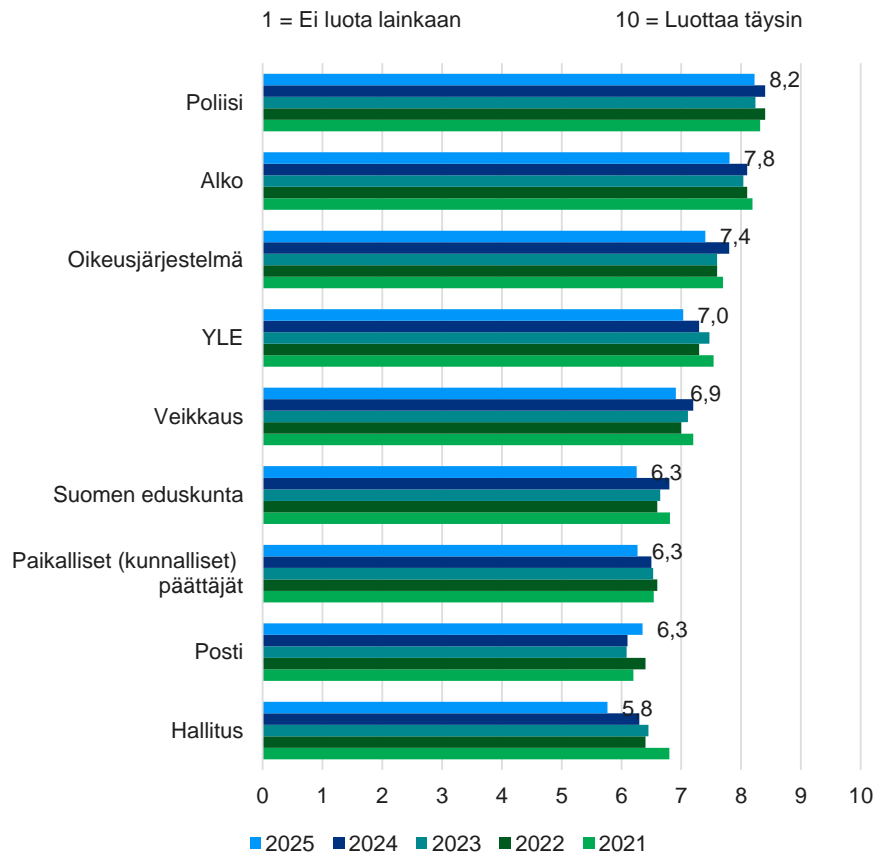

Kuvio 5. Mielipiteet siitä, onko valtion alkoholimonopoli Alko ja sille annettu yksinoikeus yli 5,5-prosenttisten alkoholijuomien vähittäismyyntiin vastaajan mielestä hyvä tapa rajoittaa alkoholihaittoja 2007–2025, prosenttia vastanneista

Vastaajista 54 prosenttia uskoi vuonna 2025, että alkoholin saatavuutta rajoittamalla voi vaikuttaa väestön alkoholin kulutukseen. Vuonna 2024 tähän väittämään uskoi 51 prosenttia ja sitä edeltävänä vuonna 46 prosenttia vastaajista.

Vastaajilta tiedusteltiin myös, luottavatko he siihen, että ikärajoja ja päihtyneille myynnin kieltä voidaan tehokkaasti valvoa, jos alkoholijuomien kotiinkuljetus sallitaan, esimerkiksi ruokalahettipalvelujen toimesta. Vastaajista 43 prosenttia ei luottanut tähän lainkaan, 35 prosenttia melko vähän, 12 prosenttia melko paljon ja neljä prosenttia luottivat tähän täysin. Kuusi prosenttia vastaajista ei osannut sanoa kantaansa. Luottamus on heikentynyt vuodesta 2024, jolloin valvonnan tehokkuuteen luotti täysin kuusi prosenttia ja melko paljon 16 prosenttia vastaajista.

Vuodesta 2021 lähtien vastaajilta on kysytty myös, miten paljon he henkilökohtaisesti luottavat eri yhteiskunnallisiin toimijatahoihin, Alko mukaan lukien (Kuvio 6).

Kuvio 6. Miten paljon henkilökohtaisesti luotatte seuraaviin toimijatahoihin (1=en luota lainkaan; 10=luotan täysin), 2021–2025, keskiarvo

Vastaajat luottivat vuosina 2021–2024 eniten poliisiin ja vähiten Postiin. Vuonna 2025 luotettiin edelleen eniten poliisiin (8,2), alhaisinta oli luottamus hallitukseen (5,8). Luottamus Alkoon yhteiskunnallisena toimijana oli vuonna 2025 toiseksi korkeinta keskiarvolla 7,8.

Käsitteet ja määritelmät

Alko/Alkot/Alkon myymälät: Alkolla on (vähittäismyyntimonopolin nojalla) yksinoikeus enemmän kuin 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän ja muulla tavoin valmistetun enemmän kuin 5,5-tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuomien vähittäismyyntiin. Pääsäännöstä on poikkeukset tilaviinin ja käsityöläisluen vähittäismyyntilupien osalta.

Päivittäistavarakauppa/-kaupat/tms.: Päivittäistavarakaupat (elintarvikeliikkeet, huoltoasemat, kioskit ja vastaavat) voivat myydä enintään 8,0-tilavuusprosenttia käymisteitse valmistettuja juomia ja kaikkia enintään 5,5-tilavuusprosenttia alkoholia sisältäviä juomia.

www.thl.fi/tilastot/alkoholimieliopiteet

Tämän julkaisun viite:

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Alkoholipoliittiset mielipiteet 2025. Tilastoraportti 6/2025. Suomen virallinen tilasto (SVT).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ISSN 1798-0887

Laaturaportti (SVT): Alkoholipoliittiset mielipiteet

1. Yleiskuvaus

1.1 Tilaston kuvaus

Alkoholipoliittiset mielipiteet -tilasto kuvaa väestön suhtautumista vallitseviin alkoholipoliittisiin rajoituksiin, mielipiteitä alkoholijuomien sopivista myyntipaikoista sekä väestön käsitystä Alkon toteuttamista toimenpiteistä, alkoholijuomien nykyisistä hinnoista.

Tilasto on osa Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) Suomen alkoholiolojen seurantaan. Alkoholipoliittisten mielipiteiden seuranta on tehty osana Juomatapatutkimusta vuodesta 1968 lähtien ja vuosittaista seuranta on tehty vuodesta 1984 lähtien.

1.2. Relevanssi

Kyselytietojen avulla voidaan seurata alkoholipoliittisten mielipiteiden kehitystä koko maan tasolla. Tilastoa käytetään yhteiskunnallisen päätöksenteon, tutkimuksen ja kansallisen alkoholipolitiikan seurannan tarpeisiin ja sen perusteella voidaan vuositasolla seurata, miten laaja väestön tuki harjoitetulla alkoholipolitiikalla on Suomessa.

2. Tilaston tietosisältö

Tilastossa esitetään prosenttitietoja väestön alkoholipoliittisista mielipiteistä. Tiedot perustuvat kyselytutkimuksen pohjalta muodostettuihin koko väestöä koskeviin estimaatteihin. Tilastoraportin tekstiosassa on esitetty tilastossa käytetyt käsitteet.

3. Tilastoprosessi

3.1. Lähdeaineistot

Tilaston tiedot perustuvat vuosittain THL:n ja Alkon toimeksiannosta toteutettavaan mielipidetutkimukseen. Otokoko on vuosittain noin 1000 henkeä, ja se edustaa koko Suomen väestöä, Ahvenanmaa pois lukien. Tutkimusaineisto ei sisällä henkilötunnuksia. Tietojen kerääjänä on viime vuosina toiminut Verian (aiemmalta nimeltään Kantar Public/Kantar TNS/TNS Gallup/Suomen Gallup).

3.2. Tiedonkeruumenetelmä

Suomalaisten alkoholipoliittisia mielipiteitä selvittävä mielipidekysely toteutettiin tammikuussa 2025. Tutkimuksessa haastateltiin puhelimitse 1006 väestörekisteristä satunnaisesti valittua 18–79-vuotiasta Manner-Suomessa asuvaa suomalaista.

Tiedot on kerätty Vuodesta 2003 alkaen puhelinhaastatteluina väestörekisteristä satunnaisotannalla valituille 15–79-vuotiaille

suomalaisille. Vuodesta 2018 alkaen kyselystä on jätetty alle 18-vuotiaat otannan ulkopuolelle.

3.3. Tietojen validointi

Kyselytutkimuksen tietoja validoidaan vertaamalla saatuja tuloksia aiempiin alkoholipoliittisia mielipiteitä mittaavien kyselytutkimusten tuloksiin ja tarkistamalla onko niissä epäloogisuuksia.

3.4. Tiedon käsittely

Tarkastusprosessissa käydään läpi vastaustiedoille sallittujen arvojen tarkistuksia sekä loogisuustarkistuksia.

4. Tilaston laadun tarkastelu

4.1. Tarkkuus ja luotettavuus

Mielipidekyselyssä kerättyjen alkoholipoliittisten mielipidetietojen oikeellisuutta, tarkkuutta ja loogisuutta tutkitaan vertaamalla tuloksia aiempien vuosien tuloksiin ja muihin vastaaviin tutkimuksiin. Jos on syytä epäillä tiedonkeruumetodista johtuvaa virhettä, tarkistetaan asia erikseen Verianin kanssa.

4.2. Oikea-aikaisuus ja täsmällisyys

Tiedot väestön alkoholipoliittisista mielipiteistä kerätään vuosittain tammikuussa ja ne julkaistaan THL:n verkkosivulla seuraavan kevään aikana. Tarkempi julkaisuaika-taulu löytyy THL:n verkkosivuilta tilastojen julkaisukalenterista.

Ennen vuotta 2017 tuloksia ei vuositasolla ole raportoitu erillisessä tilastoraportissa, vaan kyselyn tuloksia on julkaistu muun muassa osana Päihdetilastollista vuosikirjaa sekä hyödynnetty tutkijoiden artikkeleissa ja esitelmissä.

4.3. Johdonmukaisuus ja vertailukelpoisuus

Alkoholipoliittisia mielipiteitä koskevat tiedot koostuvat THL:n (ennen sitä Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (STAKES) ja Alkon alkoholipoliittinen tutkimuslaitos) keräämistä alkoholipoliittisia mielipiteitä koskevista aineistoista. Ne perustuvat toisaalta 1960-luvulta alkaen kerättyihin alkoholipoliittisia mielipiteitä koskeviin mielipidekyselyihin, joita vuodesta 1984 on tehty vuosittain. Tällä hetkellä noin neljä viidesosaa tutkimuksen kysymyksistä kysytään joka vuosi ja loput niistä ovat vaihtuvia. Mielipidekyselyn otantaa muutettiin vuonna 2018 niin, että kyselyyn osallistuu vain täysi-ikäisiä, yli 18-vuotiaita suomalaisia. Otannan muutoksen vaikutus on kuitenkin niin vähäinen, ettei se vaikuta mielipidekyselyn tulosten vertailtavuuteen.

5. Toimintavaltuudet

Tilaston tuottaminen perustuu THL:n lakisääteiseen tehtävään (668/2008) tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia, sekä kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi (2 §). THL:n tilastotuotannon käytäntöjä ohjaavat Eurostatin ja Suomen virallisen tilaston ohjeistukset, suositukset ja määräykset sekä tilastoeettiset periaatteet.

6. Tietojen jakaminen ja julkaiseminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisee tiedot ennakkoon tilastojen julkaisukalenterissa ilmoitettuna ajankohtana. Tiedot julkistetaan kaikille käyttäjille samanaikaisesti. Tilastojen julkaisukalenteri <https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastojen-julkaisukalenteri>

7. Tilastollinen tietosuoja

THL:n tilastojen laatimiseen käytettävät tiedot ovat pääasiallisesti salassa pidettäviä, eikä henkilötietoja saa julkaista. THL saa alkoholipoliittisia mielipiteitä koskevan tutkimuksen tulokset Verianilta valmiina, joten THL:ssa ei käsitellä yksittäisiä vastauksia, eivätkä vastaajien henkilöllisyys tai yksittäisten vastaajan vastaukset tule THL:n työntekijöiden tietoon. Kyselytutkimuksen alkuperäisaineisto on tiedonkeruun toteuttaneella taholla, joka vastaa sen tietosuojasta.

8. Tilaston vuoden 2025 erityiskysymykset

Luvanvaraisessa yksityisessä vähittäismyynnissä olevien käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien prosenttiraja nousi 5,5 prosentista 8,0 prosenttiin 10.6.2024 ja siksi joidenkin kysymysten muotoiluja on kyselyssä tarkennettu vastaamaan nykyisiä alkoholimyynnin alkoholipitoisuuksia.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1: Suomalaisten suhtautuminen vallitseviin alkoholipoliittisiin rajoituksiin vuosina 1984–2025, prosenttia vastanneista

Vuosi	Pitäisi väljentää (%)	Sopivat (%)	Pitäisi tiukentaa (%)	Ei osaa sanoa (%)
1984	19	51	29	1
1985	19	49	28	4
1986	18	45	34	4
1987	25	39	33	3
1988	26	47	23	4
1989	37	38	22	4
1990	35	41	20	4
1991	41	35	20	4
1992	39	43	15	3
1993	37	44	15	5
1994	41	42	13	4
1995	35	49	13	3
1996	26	45	23	6
1997	39	37	19	6
1998	31	50	16	4
1999	25	51	20	4
2000	17	54	26	3
2001	17	58	22	3
2002	16	62	20	2
2003	19	62	17	2
2004	15	59	21	5
2005	12	68	18	2
2006	10	62	27	1
2007	11	55	33	1
2008	12	59	27	2
2009	12	58	30	1
2010	12	60	26	2
2011	10	65	23	2
2012	11	63	25	1
2013	15	59	21	5
2014	22	53	17	8
2015	40	38	14	7
2016	35	49	10	6
2017	32	50	10	8
2018	32	49	13	5
2019	28	54	12	6
2020	28	57	11	5
2021	27	56	10	7
2022	29	53	8	10
2023	29	53	9	8
2024	26	57	11	6
2025	20	54	17	9

